

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Olavi Martverk
Juhatuse liige

Meie 28.06.2024 nr 2.2-10/24/1515-2

AS Pakendikeskus
olavi@pakendikeskus.ee

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai märgukirja, mille kohaselt töötleb AS Pakendikeskus (Pakendikeskus, andmetöötaja) isikuandmeid ilma õigusliku aluseta. Märgukirjas toodud info kohaselt toimub töötlemine Pakendikeskuse territooriumile (Suur-Sõjamäe 37a, Soodevahe, Rae vald, Harjumaa) paigaldatud videokaamerate abil, mis on suunatud naaberkinnistule (Suur-Sõjamäe 37/39, Soodevahe, Rae vald, Harjumaa), kus liiguvad ka teise ettevõtte töötajad.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ehk isikuandmete kaitse üldmääruse (edaspidi IKÜM) artikkel 4 punkti 1 kohaselt on isikuandmeteks igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Kaamerate abil on isik (eriti töötaja) igal juhul tuvastatav. Seega on videovalve puhul tegemist isikuandmete töötlemisega, mille osas tuleb järgida IKÜM-is sätestatud nõudeid. Märgukirjas toodud info kohaselt ei vasta andmetöötaja tegevus isikuandmete kaitse nõuetele, mistõttu selgitame lähemalt videosalvestamisele kehtivaid nõudeid.

IKÜM artikkel 5 lg 1 kohaselt tuleb isikuandmete töötlemisel järgida, et töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev (punkt a), isikuandmed on asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt (punkt c), isikuandmeid säilitatakse kujul, mis võimaldab andmesubjekte tuvastada ainult seni, kuni see on vajalik selle eesmärgi täitmiseks, milleks isikuandmeid töödeldakse (punkt e). Nende põhimõtete täitmise eest vastutab ja peab olema võimeline nende täitmist tõendama vastutav töötaja (IKÜM art 5 lg 2).

Isikuandmete töötlemiseks peab vastutaval töötlejal olema IKÜM art 6 lõikest 1 tulenev õiguslik alus. **Ilma õigusliku aluseta on isikuandmete töötlemine keelatud.** Kui ettevõttele ei tule eriseadusest kaamerate paigaldamise/kasutamise kohustust, on kaamerate kasutamisel võimalik tugineda üksnes IKÜM artikkel 6 lg 1 punktis f sätestatud alusele - õigustatud huvile. Õigustatud huvi alusel on isikuandmete töötlemine seaduslik üksnes juhul, kui see on vajalik vastutava töötaja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid. Selleks, et õigustatud huvile saaks tugineda, peavad korraga olema täidetud kõik kolm tingimust:

- vastutaval töötlejal või andmeid saaval kolmandal isikul või kolmandatel isikutel on andmetöötamiseks õigustatud huvi;
- isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;
- vastutava töötaja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid, põhiõigused ja -vabadused.

Seega tuleb esmalt andmetöötlejal välja selgitada, kas ja millised on andmetöötaja enda konkreetsed õigustatud huvid. Ennekõike on oluline, et õigustatud huvi oleks kooskõlas kehtivate

õigusaktidega, sõnastatud piisavalt selgelt (st piisavalt konkreetne) ning reaalne (st mitte spekulatiivne). Teiseks tuleb analüüsida ja läbi mõelda, millised on võimalikud andmesubjekti huvid või põhiõigused – ja vabadused, mida võidakse isikuandmete töötlemisega kahjustada. Kolmandaks tuleb tasakaalustada andmetöötleva õigustatud huvid andmesubjekti huvid ja põhiõigustega. Siinjuures võrreldakse isikuandmete töötlemisest (kogumisest, edastamisest, avalikustamisest) andmesubjektile tekkida võivat mõju vastutava töötleva ja/või kolmanda isiku õigustatud huvidega ning hinnatakse, kas ja millises ulatuses vastutava töötleva ja/või kolmanda isiku õigustatud huvi kaalub andmesubjekti huvid üles. Rõhutame, et vastutava töötleva või kolmanda isiku õigustatud huvid ei kaalu automaatselt üles kaitstavate andmesubjektide põhiõiguste ja -vabadustega seotud huve.

Kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave peab olema andmesubjektile (antud juhul isikutele, keda filmitakse) lihtsalt kättesaadav, arusaadav ning selgelt sõnastatud. Kaamerate kasutamisel tuleb andmesubjektidele teabe esitamisel lähtuda IKÜM artikkel 13 nõuetest.

Selleks, et hinnata, kas kaamerate kasutamine vastab eesmärgi piirangu ning võimalikult väheste andmete kogumise põhimõttele, tuleb:

- 1) tuua välja kõik kaamerate kasutamise eesmärgid ja seda hästi konkreetselt;
- 2) hinnata, kas nimetatud eesmärkide täitmisel on kaamerate kasutamine vajalik või on selle täitmiseks muid ja andmesubjekti vähem riivavamaid meetmeid.

Kaamerad tuleb suunata konkreetsetele turvariskidele. Jälgimisseadmeid ei saa kasutada üldise viitega võimalikele rikkumistele, mis ettevõtte territooriumil võivad aset leida. Iga turvarisk tuleks määratleda eraldi ja detailselt, tuginedes reaalsele ja tõestatavatele andmetele riski olemasolu ja ulatuse kohta. Kaamerate paigaldamise eesmärgiks ei saa olla töötajate reaalajas jälgimine.

Käesoleval juhul ei nähtu, milline on andmetöötleva eesmärk või õigustatud huvi naaberkindistust ja sellel liikuvate töötajate filmimiseks ja et see kaaluks üles andmesubjektidele osaks saava õiguste riive. Samuti ei nähtu, et naaberkindistust liikuvaid töötajaid oleks teavitatud nende filmimisest, filmimise eesmärgist ja õiguslikust alusest ning võimalusest tutvuda andmekaitsetingimustega.

Isikuandmete töötlemise aeg peab piirduma rangelt minimaalsega. Selle tagamiseks, et isikuandmeid ei töödeldaks vajaliku kauem, peab vastutav töötleva kindlaks määrama tähtsajad isikuandmete kustutamiseks ning perioodiliseks läbivaatamiseks (IKÜM põhjenduspunkt nr 39). Vastavalt Euroopa Andmekaitsekoostöökoostöö¹ seisukohale tuleb isikuandmed enamikul juhtudel (nt vandalismi avastamiseks) kustutada – ideaaljuhul automaatselt – mõne päeva pärast. Mida pikem on ettenähtud säilitamisaeg (eriti kui see on pikem kui 72 tundi), seda rohkem tuleb põhjendada eesmärgi õiguspärasust ja säilitamise vajalikkust. Seega olukorras, kus eriseadusest ei tulene 72-st tunnist pikemat säilitamistähtaega, tuleb vastutaval töötleva salvestiste pikema säilitamise tähtsaja vajadust selgelt ja arusaadavalt põhjendada.

Lisainfot antud küsimustes saate lugeda [AKI kaamerate kasutamise juhendist](#).

Kokkuvõttes

Pakendikeskusel kui vastutaval töötleva tuleb üle vaadata enda territooriumil asuvate kaamerate paigutus ning tagada, et selle käigus ei toimu õigusliku aluseta isikuandmete töötlemist. Juhul, kui kaamerad on paigaldatud andmetöötleva territooriumil turvalisuse tagamiseks, peaksid need olema suunatud konkreetselt määratletud (turva)probleemi lahendamisele enda territooriumil. Olemasolevad salvestised tuleb kustutada või muuta isikud tuvastamatuks, kui isikuandmete töötlemiseks puudus õiguslik alus.

¹ Euroopa Andmekaitsekoostöökoostöö suunised 3/2019 isikuandmete töötlemise kohta videoseadmetes, lk 28 p 121.

Kuigi käesolevale tähelepanu juhtimisele AKI vastust ei oota, võime kontrollida isikuandmete töötlemise vastavust nõuetele ka omaalgatuslikult.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Kaljula

jurist

peadirektori volitusel